

Hierbij enkele links met voor het sociaal domein relevante informatie

Peel en Maas

In de pilot HENDIG is het jeugdzorgnetwerk van gemeente Peel en Maas het systeem opnieuw en simpeler gaan bouwen.

<https://voordejeugd.nl/praktijkvoorbeelden/de-pilot-hendig-bepalen-professionals-samen-met-het-gezin-wat-er-nodig/>

<https://pointer.kro-ncrv.nl/limburgse-gemeente-peel-en-maas-pioniert-in-jeugdzorg>

<https://www.youtube.com/watch?v=R-Ef93Gk7Dw>

Algemeen

Er worden vijf gemeenten beschreven, geselecteerd op basis van aanwijzingen dat zij wel in staat lijken te zijn om hun lokale jeugdstelsel te transformeren, terwijl de jeugdhulp budgettair beheersbaar is gebleven.

https://www.verwey-jonker.nl/wp-content/uploads/2021/04/220470_Eigenwijs_transformeren_WEB.pdf

De Commissie financiële beheersbaarheid sociaal domein heeft 30 gemeenten gevisiteerd (o.a. Leudal). De opdracht van de commissie is eind 2021 afgerond. In deze eindrapportage gaat de commissie in op de verschillende factoren die de toenemende druk op het sociaal domein kunnen veroorzaken.

https://vng.nl/sites/default/files/2021-12/visitatiecommissie-financiele_20211104.pdf

Hervormingsagenda jeugd

<https://vng.nl/sites/default/files/2021-10/02202-visual-haj-p1.png>

Cijfers beleidsinformatie jeugd (nov 2021)

Het CBS heeft de nieuwste cijfers over jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering gepubliceerd, namelijk de definitieve cijfers voor 2020 en de voorlopige cijfers voor het eerste halfjaar in 2021

<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/43/380-duizend-jongeren-met-jeugdzorg-in-1e-halfjaar-2021>

In Leudal was in het eerste half jaar 2021 het aandeel jeugdzorg: 11,1%

In 2018: 12,1% - in 2019: 13,2% - in 2020: 12,8%

(Bron: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84134NED/table?ts=1641293127964>)

Korting op de toegezegde middelen voor jeugdzorg (Bron: <https://www.bmc.nl/actueel/analyse-coalitieakkoord>)

Voor 2022 was al € 1,3 miljard beschikbaar ter compensatie van de hogere kosten voor jeugdzorg. In latere jaren mochten gemeenten – vooruitlopend op de uitkomsten van de kabinetsformatie – al rekening houden met een extra stelpost. Het ging hierbij om een bedrag van 75% van de compensatie, zoals die in het rapport van de commissie van Wijzen is neergelegd. Daarbij werd ook rekening gehouden met het feit dat gemeenten maatregelen zouden moeten nemen in het kader van de hervormingsagenda Jeugd. Op 12 juli 2021 hebben wij (redactie: BMC) hier een artikel over gepubliceerd. In het coalitieakkoord staat dat – in lijn met de uitspraak van de commissie van Wijzen – additionele financiering voor jeugdzorg beschikbaar komt. Vanaf 2024 worden echter, in aanvulling op de huidige hervormingsagenda, extra beleidsmaatregelen in de jeugdzorg genomen. Te denken valt aan (een combinatie van) het normeren van de behandelduur of het introduceren van een eigen bijdrage. Dit betekent dat gemeenten minder gecompenseerd krijgen dan waarvan in het rapport van de commissie van Wijzen is uitgegaan.

Bedragen x € 1 miljoen	2022	2023	2024	2025	2026	Struc.
Compensatie op basis van het arbitrage­rapport		1.454	1.365	1.258	867	800
Opgenomen in het coalitieakkoord		1.454	1.265	758	367	300
Reeds toegestane stelpost		1.090	1.023	943	650	600

Concreet betekent dit dat een gemeente die voor 2025 is uitgegaan van de maximale stelpost en hiervoor € 943 miljoen heeft opgenomen nog aanvullende dekking moet zoeken. De compensatie van het Rijk valt met € 758 miljoen namelijk bijna € 200 miljoen lager uit. Voor een gemiddelde gemeente van circa 40.000 inwoners betekent dit een nadeel van ongeveer € 400.000. Als de gemeente de stelpost in 2025 als structureel dekkingsmiddel heeft ingezet, ontstaat er in 2026 voor dezelfde gemeente een budgettair probleem van bijna € 1,2 miljoen.

Jeugdzorg krijgt er middelen bij. De extra middelen bedragen € 1,3 miljard in 2022 maar lopen daarna terug naar € 300 miljoen in 2027. Door de hervormingsagenda Jeugd moet er een besparing van € 500 miljoen bereikt worden. Daarmee wijkt het kabinet af van het advies van de commissie van Wijzen.

Overige belangrijkste punten voor het sociaal domein uit het regeerakkoord (Bron: <https://www.divosa.nl/onderwerpen/regeerakkoord-kabinetsformatie-2021>)

Arbeidsmarkt, werk en participatie

Het kabinet trekt € 500 miljoen per jaar uit voor het hervormen van de arbeidsmarkt, re-integratie en het aanpakken van armoede en schulden. Dit is minder dan de ten minste € 1,5 miljard extra die nodig zijn om de doelstellingen van de Participatiewet te kunnen bereiken.

In 2022-2024 wordt jaarlijks incidenteel € 50 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een opleidingsakkoord voor een gerichte waardering van zorgmedewerkers.

Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om laaggeletterdheid aan te pakken.

Armoede

Er komt een lastenverlichting van € 3 miljard, met name voor lage- en middeninkomens, werkenden en gezinnen. Elke vier jaar wordt het sociaal minimum herijkt.

Het wettelijk minimumloon gaat met 7,5% omhoog en daarmee ook de hieraan gekoppelde uitkeringen, behalve de AOW. Dit wordt gecompenseerd met verhoging van de ouderenkorting via de belastingdienst.

Het kabinet gaat meer inzetten op beschut werk, om mensen die lange in de uitkering zitten perspectief te bieden op werk. Het is de vraag om hoeveel plekken het gaat en zich dit verhoudt tot andere investeringen?

De bijverdiengrenzen in de Participatiewet worden verruimd.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Het abonnementstarief gaat op de schop. Er komt een eerlijkere bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo, met landelijke normen en met oog voor betaalbaarheid voor lage- en middeninkomens. Dit is echter nog niet vertaald naar financiële gevolgen, waardoor de plannen vaag blijven.

Bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezonder leven

Het kabinet wil gezonder leven stimuleren door het invoeren van een belasting op suikerhoudende dranken en het verlagen van de btw op groente en fruit naar 0%.

Veel van de randvoorwaarden om als gemeenten de beweging uit de propositie mogelijk te maken, komen terug:

- het vereenvoudigen van wet- en regelgeving;
- sturing vanuit wat werkt in de uitvoering;
- voorkomen van stapeling van maatregelen en procedures;
- de resultaten van uitvoeringstoetsen leidend maken voor beleid.

Kansengelijkheid

Het kabinet trekt € 1 miljard uit om kansenongelijkheid te bestrijden. Ook de kwaliteit van het onderwijs wordt verbeterd met effectief bewezen lesmethoden. Structurele investering van € 1 miljard per jaar lijkt veel, maar is per saldo 3% extra.

Kinderopvang wordt zo goed als gratis voor werkende ouders.

Het kabinet gaat scholen met leerachterstanden versterken. Ook gaat het de inzet van brede brugklassen stimuleren om de aansluiting tussen basis en voortgezet onderwijs te verbeteren.

Er komt een investering van € 800 miljoen per jaar in leerkrachten.

De basisbeurs komt terug.

Bestaanszekerheid

De lasten voor lage en middeninkomens worden verlaagd.

Advies Borstlap en MLT-advies SER dienen als basis voor herziening arbeidsmarkt. Divosa vindt dat een goede zaak.

Vereenvoudiging belastingstelsel met ambitie om alle toeslagen af te schaffen.

Er komt een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen.

Armoede en schulden

De kinderopvangtoeslag wordt herzien. De toeslag gaat voortaan rechtstreeks naar opvang. De vergoeding bouwt op naar 95% van de kosten voor werkende ouders.

Het kabinet wil door met de brede armoede- en schuldenaanpak. In het regeerakkoord staat echter niets over de rol van de markt en banken in het voorkomen van armoede en schulden.

De duur van schuldhulpverleningstrajecten wil het kabinet verkorten en de toegang tot schuldhulp moet beter.

Stapeling van schulden wordt aan banden gelegd door maximering van verhogingen, rente en incassokosten.

Het kabinet wil het aantal kinderen in armoede in 2026 te halveren.

Wonen

Het nieuwe kabinet komt met verschillende maatregelen om dakloosheid te voorkomen:

Er worden tot 100.000 woningen per jaar gebouwd, zoals betaalbare huurwoningen.

Er komt voor de komende 10 jaar in totaal €7,5 miljard beschikbaar voor goede ontsluiting van nieuwe woningen in de 14 verstedelijkingsgebieden en daarbuiten.

Inwonende jongvolwassenen tot 27 jaar tellen niet langer mee als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten.

Onderwijs

Het nieuwe kabinet investeert structureel € 1 miljard per jaar in het versterken van de onderwijskwaliteit.

De basisbeurs komt terug. Studenten voor wie geen basisbeurs beschikbaar is geweest, krijgen de keuze tussen korting op hun studieschuld of een studievoucher. Hiervoor wordt € 1 miljard extra uitgetrokken, bovenop het huidige budget voor studievouchers.

Rechtshulp

Een aantal plannen bij Justitie en Veiligheid kunnen van invloed zijn op de gemeentelijke uitvoering in het sociaal domein. Zij raken onder andere het Programma Stelselvernieuwing rechtsbijstand, waarbinnen Divosa in het project rechtshulp en sociaal domein samen met 9 pilotgemeenten onderzoek doet naar toegang tot het recht en intensieve samenwerking tussen het sociaal en juridisch domein.

De maatregelen in het coalitieakkoord gaan vooral over het functioneren van het rechtsstelsel zelf. Zo wil het kabinet de toegang tot het recht voor inwoners en het MKB vergroten door griffierechten te verlagen. Ook wordt er extra geld uitgetrokken voor de vergoeding van de sociale advocatuur. Divosa pleit ervoor dat rechtshulp flexibel kan worden ingezet om inwoners zo snel en goed mogelijk een oplossing voor hun situatie te helpen vinden, ook bij een (dreigend) geschil met de overheid.

Reactie VNG op regeerakkoord

(Bron: <https://vng.nl/sites/default/files/2021-12/vng-reactie-regeerakkoord.pdf>)

Hieronder het gedeelte uit de brief welk betrekking heeft op de jeugdhulp:

"Jeugdhulp – arbitrage is arbitrage"

Gemeenten zijn vanaf 2019 intensief in gesprek met de rijksoverheid om te komen tot een kwalitatief hoogwaardig en financieel houdbaar stelsel van jeugdhulp. Vanwege de weinig coöperatieve opstelling van de rijksoverheid waren we in het voorjaar van 2021 genoodzaakt een arbitrageprocedure te starten. De uitspraak van de Commissie van Wijzen was meer dan helder: het rijk dient gemeenten te compenseren voor de feitelijke kosten van de jeugdhulp en rijk en gemeenten dienen gezamenlijk een hervormingsagenda op te stellen. We stellen vast dat in het regeerakkoord deze uitspraak van de Commissie van Wijzen eenzijdig terzijde wordt geschoven door de financiële reeks niet over te nemen maar deze vanaf 2024 met 100 miljoen en vanaf 2025 zelfs met 500 miljoen te verminderen. Dit is onhaalbaar. De voorgestelde eigen bijdrage van ouders en de normering van zorgkosten bieden geen adequate dekking. Het is daarom niet te vermijden dat kwetsbare kinderen en gezinnen hiervan de dupe worden. Dit is een valse start die moet worden rechtgezet door duidelijk te maken dat het risico voor het niet behalen van deze dekking op geen enkele wijze bij gemeenten mag komen te liggen. Hoe dan ook betreuren we deze keuze in het regeerakkoord en daarom vragen we uw Kamer om deze keuze te herstellen en om ervoor te zorgen dat rijk en gemeenten gezamenlijk een goede start kunnen maken. Mocht er geen sprake zijn van een correctie van het regeerakkoord zal dat effect hebben op andere onderdelen die samenhangen met de uitspraak van de Commissie van Wijzen, waaronder de realisatie van de hervormingsagenda. De VNG zal dan in een extra ledenvergadering van 13 januari 2022 met alle gemeenten bespreken welke consequenties het niet-nakomen van de arbitrageuitkomst voor de opstelling van gemeenten in de hervormingsagenda zal hebben."